

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA-4101-27-04/2011/P/11/125

Katowice, dnia 6 marca 2012 r.

Pan
Jacek Drzyzga
Prezes Zarządu
Banku Spółdzielczego
w Pszczynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła w Banku Spółdzielczym w Pszczynie, zwanym dalej „Bankiem”, kontrolę realizacji przez Bank umowy zawartej pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa a Bankiem Polskiej Spółdzielczości SA na przydzielanie, na preferencyjnych warunkach, kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa w latach 2009-2011 (III kw.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 14 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonego uchybienia, działalność prowadzoną w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają ustalenia kontroli i następujące oceny cząstkowe:

1. W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 września 2011 r. Bank udzielił 22 preferencyjne kredyty inwestycyjne na kwotę 16.079 tys. zł, w tym 3 kredyty z linii nIP² o łącznej wartości 268 tys. zł, 2 kredyty z linii nKZ³ o wartości łącznej 150 tys. zł, 14 kredytów z linii nMR⁴ o łącznej wartości 14.063 tys. zł oraz po jednym z linii

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Na inwestycje podstawowe w gospodarstwach rolnych, działach specjalnej produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych

³ Na zakup gruntów rolnych.

⁴ Kredyty dla młodych rolników.

nNT⁵ (98 tys. zł), nGR⁶ (1.130 tys. zł) i nBR⁷ (370 tys. zł). Łączna kwota dopłat jakie Bank otrzymał z ARiMR do oprocentowania ww. kredytów wyniosła 744 tys. zł⁸.

Zasady przyznawania, realizacji i kontroli kredytów preferencyjnych określono w obowiązujących w Banku regulaminach organizacyjnych, regulaminach kredytowania i instrukcjach kredytowania działalności rolniczej oraz w regulaminie działania Komitetu Kredytowego. Przyznawanie kredytów i ich realizacja należała do zadań Działu kredytów. Weryfikacja dokumentacji kredytowej, ocena zdolności kredytowej, wykonywanie inspekcji na miejscu u wnioskodawcy bądź u kredytobiorcy, ocena adekwatności zabezpieczeń oraz ocena poprawności propozycji decyzji kredytowych należała do zadań Zespołu analiz kredytowych. Obowiązki związane ze sprawozdawczością na potrzeby ARiMR ciążyły na Administratorze bezpieczeństwa informacji i Zespole sprawozdawczości.

2. Bank nie podejmował specjalnych działań w celu przekazania potencjalnym klientom informacji o możliwości skorzystania przez nich z kredytów, których oprocentowanie jest częściowo finansowane przez ARiMR. Informacje o nich znajdowały się jednak na terenie Banku, w zamieszczonych na tablicy informacyjnej tabelach dotyczących wysokości oprocentowania poszczególnych kredytów preferencyjnych.
3. W okresie objętym kontrolą Bank zawarł z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A.⁹ umowę¹⁰, dotyczącą warunków i zasad udzielania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pomocy finansowej dla rolnictwa poprzez realizację dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych¹¹. Umowa ta była zgodna z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji¹².
4. Kontrolą objęto realizację 20 kredytów inwestycyjnych z dopłatami ARiMR na łączną kwotę 15.671,7 tys. zł¹³, a przeprowadzone czynności nie wykazały nieprawidłowości w zakresie przestrzegania procedur i warunków obowiązujących przy udzielaniu kredytów preferencyjnych oraz ich obsługi. We wszystkich badanych sprawach kredytobiorcy do wniosków kredytowych dołączyli plany przedsięwzięć, a określone w umowach kredytowych kwoty kredytów nie przekraczały określonej procentowo, dla poszczególnych linii kredytowych, wartości nakładów inwestycyjnych. We wszystkich zbadanych sprawach kredytobiorcy udokumentowali posiadanie wkładu własnego, a w przypadkach udzielania kredytu w transzach stwierdzono, że kredytobiorcy we właściwy sposób dokumentowali wydatkowanie transzy poprzedniej. Nie stwierdzono przypadków

⁵ Na nowe technologie w rolnictwie.

⁶ Na gospodarstwa rodzinne.

⁷ Pozostałe linie kredytowe.

⁸ Na kwotę 744 tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych składały się dopłaty w ramach następujących linii: nIP – 10,8 tys. zł, nKZ – 2,1 tys. zł, nMR – 629,3 tys. zł, nNT – 4,5 tys. zł, nGR – 72,7 tys. zł, nBR – 25,3 tys. zł.

⁹ Zwanym dalej: „BPS S.A.”

¹⁰ Umowa nr 28/KA/KI/07 z dnia 29 sierpnia 2007 r.

¹¹ Zostały one określone w załączniku do ww. umowy pn. „Warunki i zasady udzielania kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania”

¹² Dz. U. Nr 77, poz. 514

¹³ 98% udzielonych w badanym okresie kredytów.

zawyżenia przez Bank opłat i prowizji, a ich wysokość wahała się od 1,3 % do 2 % wartości udzielonego kredytu.

W jednym przypadku stwierdzono uchybienie polegające na tym, że w umowie kredytowej nr 26937/nMR/2010¹⁴ nie wskazano formy i terminu wniesienia wkładu własnego, pomimo że wspomniane wyżej „Warunki i zasady...” nakładały taki obowiązek. Powyższy brak uzasadniany był przez Zarząd Banku pomyłką pracownika, a uchybienie to usunięte zostało w czasie kontroli NIK, poprzez sporządzenie i zawarcie stosownego aneksu do umowy z kredytobiorcą.

5. Spośród zbadanych kredytów, tylko w jednym przypadku stwierdzono nieterminowość spłaty rat kapitałowych lub odsetek. Sytuacja taka miała miejsce w związku z realizacją umowy nr 26937/nMR/2010, gdzie kredytobiorca na dzień 30 sierpnia 2011 r. zalegał z zapłatą odsetek na kwotę 15.085,49 zł. W związku z zaistniałą sytuacją, Bank zaprzestał stosowania dopłat od dnia następnego po dokonaniu ostatniej spłaty, tj. od 30 lipca 2011 r.

Ustalono również, że wszystkie przedsięwzięcia, które finansowane były badanymi preferencyjnymi kredytami inwestycyjnymi, zostały zrealizowane, a środki z kredytów zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem kredytu. Pracownicy Banku prowadzili inspekcje u wnioskodawców przed udzieleniem kredytu, u kredytobiorców po zakończeniu inwestycji oraz w trakcie okresu kredytowania.

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do Banku skargi dotyczące udzielanych kredytów preferencyjnych. Kontrola wewnętrzna przeprowadziła 5 kontroli udzielania, rozliczania i celowości wykorzystania kredytów preferencyjnych, które nie wykazały nieprawidłowości.

6. W 2011 r. BPS SA przeprowadził w Banku kontrolę w zakresie udzielania dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w nin. wystąpieniu.

¹⁴ Zawartej w dniu 26 sierpnia 2010 r. na rozbudowę gospodarstwa pieczarkarskiego.